

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5978/2539

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.อ. มาตรา 91, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7, ป.วิ.อ. มาตรา 39, ป.วิ.อ. มาตรา 195, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 7, ป.พ.พ. มาตรา 224, ป.อ. มาตรา 2, พ.ร.บ.ว่าด้วยผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อโจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คจนครบถ้วนตามที่ฟ้องมาแล้วดังนี้หนี้ที่จำเลยออกเช็คจึงสิ้นผลผูกพันแม้โจทก์จะเรียกร้องเงินอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากเงินตามเช็คอีกภายหลังที่ยื่นคำฟ้องแล้วโดยจำเลยจะชดใช้ให้ก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็คตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คมีผลผูกพันกันใหม่ต้องถือว่าคดีเลิกกันสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลย่อมยกขึ้นอ้างได้เอง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 ศาลชั้นต้นได้สำนวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 รวม 5 กระทั่งลงโทษจำคุกกระทัณฑ์ 6 เดือน เรียงกระทัณฑ์โทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 รวมจำคุก 2 ปี 6 เดือนจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำคุกกระทัณฑ์ 2 เดือน รวมจำคุก 10 เดือน นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีนี้ปรากฏว่าจำเลยฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายโดยยื่นฎีกาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2537 หลังจากนั้นโจทก์ได้รับเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คหลายครั้งจนกระทั่งในวันที่ 18 สิงหาคม 2538 โจทก์แถลงรับในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยได้ชำระเงินแก่โจทก์รวมจำนวน 518,000 บาท ครบถ้วนตามจำนวนเงินในเช็คจริง แต่จำเลยสัญญาว่าจะชำระเงินให้แก่โจทก์อีก 100,000 บาท โจทก์ยังติดใจเรียกร้องในส่วนนี้อีกหากจำเลยชำระเงินจำนวน 100,000 บาท ดังกล่าวแล้ว โจทก์จะขอถอนฟ้องไป ส่วนจำเลยแถลงรับว่าได้สัญญาจะชำระเงินแก่โจทก์อีกจำนวน 100,000 บาท จริง โดยจะชำระให้ภายในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 ครั้นในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 จำเลยแถลงในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยไม่มีเงินมาชำระแก่โจทก์อีกจำนวน 100,000 บาท ส่วนโจทก์แถลงว่าเมื่อจำเลยไม่ยอมชำระเงินอีก 100,000 บาทโจทก์ก็ไม่ยอมถอนฟ้อง ขอให้ดำเนินคดีต่อไป เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 บัญญัติว่า "ถ้า ฯลฯ หนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" เมื่อต่อมาภายหลังที่จำเลยยื่นฎีกาแล้วโจทก์ได้รับชำระหนี้จากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คทั้งห้าฉบับจนครบถ้วนจำนวน 518,000 บาท ตามที่โจทก์ฟ้องมาแล้วย่อมแสดงให้เห็นว่าหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินตามที่โจทก์ฟ้องมานั้นได้สิ้นผลผูกพันกันแล้วด้วยการชำระเงินครบถ้วนไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แม้โจทก์จะเรียกร้องเงินจำนวนอีก

100,000 บาท ภายหลังจากที่ยื่นคำฟ้องแล้ว โดยจำเลยจะชดใช้เงินก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็คตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คที่โจทก์ฟ้องมีผลผูกพันกันใหม่จึงถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ดังกล่าว สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) แม้ปัญหาข้อนี้จำเลยมิได้ยกขึ้นอ้างในฎีกาแต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลย่อมยกขึ้นอ้างได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 "พิพากษากลับ ให้ยก ฟ้อง ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5978/2539 นางสาว รัชณี จันทรประสิทธิ์โจทก์นาง อุดมลักษณ์ เลิศวิริยะปิติจำเลย ป.วิ.อ. ม. 39, ม. 195 พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 ม. 7 เมื่อโจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คจนครบถ้วนตามที่ฟ้องมาแล้วดังนี้หนี้ที่จำเลยออกเช็คจึงสิ้นผลผูกพันแม้โจทก์จะเรียกร้องเงินอีกส่วนหนึ่งต่างหากจากเงินตามเช็คอีกภายหลังที่ยื่นคำฟ้องแล้วโดยจำเลยจะชดใช้ให้ก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็คตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คมีผลผูกพันกันใหม่ต้องถือว่าคดีเล็กน้อย สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลย่อมยกขึ้นอ้างได้เองโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 รวม 5 กระทั่งลงโทษจำคุกกระทงละ 6 เดือน เรียงกระทงลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 รวมจำคุก 2 ปี 6 เดือนจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำคุกกระทงละ 2 เดือน รวมจำคุก 10 เดือน นอกจากนี้ที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีนี้ปรากฏว่าจำเลยฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายโดยยื่นฎีกาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2537 หลังจากนั้นโจทก์ได้รับเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คหลายครั้งจนกระทั่งในวันที่ 18 สิงหาคม 2538 โจทก์แถลงรับในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยได้ชำระเงินแก่โจทก์รวมจำนวน 518,000 บาท ครบถ้วนตามจำนวนเงินในเช็คจริง แต่จำเลยสัญญาว่าจะชำระเงินให้แก่โจทก์อีก 100,000 บาท โจทก์ยังติดใจเรียกร้องในส่วนนี้อีกหากจำเลยชำระเงินจำนวน 100,000 บาท ดังกล่าวแล้ว โจทก์จะขอลองฟ้องไป ส่วนจำเลยแถลงรับว่าได้สัญญาจะชำระเงินแก่โจทก์อีกจำนวน 100,000 บาท จริง โดยจะชำระให้ภายในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 ครั้นในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 จำเลยแถลงในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยไม่มีเงินมาชำระแก่โจทก์อีกจำนวน 100,000 บาท ส่วนโจทก์แถลงว่าเมื่อจำเลยไม่ยอมชำระเงินอีก 100,000 บาทโจทก์ก็ไม่ยอมถอนฟ้อง ขอให้ดำเนินคดีต่อไป เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 บัญญัติว่า "ถ้า ฯลฯ หนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" เมื่อต่อมาภายหลังที่จำเลยยื่นฎีกาแล้วโจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คทั้งห้าฉบับจนครบถ้วนจำนวน 518,000 บาท ตามที่โจทก์ฟ้องมาแล้วย่อมแสดงให้เห็นว่าหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินตามที่โจทก์ฟ้องมานั้นได้สิ้นผลผูกพันกันแล้วด้วยการชำระเงินครบถ้วนไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แม้โจทก์จะเรียกร้องเงินจำนวนอีก 100,000 บาท ภายหลังจากที่ยื่นคำฟ้องแล้ว โดยจำเลยจะชดใช้เงินก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็ค

ตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คที่โจทก์ฟ้องมีผลผูกพันกันใหม่จึงถือว่าคดีเลิกกันตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ดังกล่าว สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) แม้ปัญหาข้อนี้จำเลยมิได้ยกขึ้นอ้างใน ฎีกาแต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลย่อมยกขึ้นอ้างได้ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225"พิพากษากลับ ให้ยก ฟ้อง(อำนวยการ สุขพรหม-ปรีชา นาคพันธุ์-ระพินทร บรรจงศิลป์)แหล่งที่มา

สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกาหมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลข คดีแดงศาลชั้นต้นหมายเลขเหตุความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค เป็นความผิดอันยอมความได้ (มาตรา 5) ถือว่าเป็นเจตนารมณ์แห่งกฎหมายที่ต้องการให้คู่กรณี สามารถยุติปัญหาพิพาทกันได้ตลอดเวลา ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ผลก็คือผู้สั่งจ่ายหรือผู้ กระทำความผิดตามบทบัญญัติดังกล่าวมีโอกาสไม่ต้องรับโทษทางอาญาค่อนข้างสูงมาก แม้ว่าศาล จะพิพากษาลงโทษ เช่น จำคุกไปแล้วก็ตาม ตราบใดคดียังไม่ถึงที่สุดโจทก์หรือผู้เสียหายอาจ ถอนฟ้อง ถอนคำร้องทุกข์ หรือคู่ความยอมความกันได้ ผลก็คือสิทธิฟ้องคดีอาญาเป็นอันระงับ ไป(ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39) เหตุที่กฎหมายมีหลักการเช่นนี้ เพื่อให้ การใช้เช็คอันเป็นเอกสารเปลี่ยนมือเป็นไปโดยแพร่หลายและมีความเชื่อถือในวงการธุรกิจไม่ว่า ในระดับทั่วไปจนถึงระดับปกติ ทางปฏิบัติจึงมีอยู่เสมอที่มีการถอนฟ้องหรือถอนคำร้องทุกข์ขึ้นชั้น ฎีกา และศาลฎีกาก็มีแนวปฏิบัติว่าเมื่อคู่ความหรือคู่กรณีตกลงกันได้ก็จะอนุญาตให้ถอนและ จำหน่ายคดีเสีย อย่างไรก็ตามเพื่อให้มีกระบวนการนำพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจาก การใช้เช็คซึ่งมีระวางโทษทางอาญาถึงจำคุกไปใช้บังคับกับผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกเช็คให้ชำระหนี้โดย เอาข้อกล่าวหาในทางอาญาเป็นมาตรการจูงใจจำเป็น และเพื่อให้เป็นทางออกแก่ผู้สั่งจ่ายเช็ค ที่จะไม่ต้องรับโทษในทางอาญาพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 7 จึง บัญญัติว่า ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 ได้ใช้เงินตามเช็คแก่ผู้ทรงเช็คหรือแก่ธนาคาร ภายหลังสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ออกเช็คได้รับหนังสือบอกกล่าวจากผู้ทรงเช็คว่าธนาคารไม่ใช้เงิน ตามเช็คนั้น หรือหนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไป ก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โปรตสังเกตข้อความที่ว่า หนี้ที่ผู้กระทำความผิดได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนมี คำพิพากษาถึงที่สุด เป็นกรณีหนึ่งที่ทำให้คดีอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจาก การใช้เช็คเลิกกัน เมื่อคดีเลิกกันสิทธิอาญามาฟ้องย่อมเป็นอันระงับไป (กฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 39) ปัญหาว่าหนี้ที่ผู้กระทำความผิดได้ออกเช็คนั้นจะสิ้นผลในกรณีใดคงต้อง พิจารณาจากหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความระงับหนี้ เช่นระงับโดย การชำระหนี้ การวางทรัพย์และการปลดหนี้ให้ คดีนี้จำเลยเป็นหนี้โจทก์จึงออกเช็คสั่งจ่ายเงินรวม 5 ฉบับเป็นทั้งสิ้น 518,000 บาท ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค จำเลยฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายซึ่งไม่ ต้องห้ามระหว่างนี้เองจำเลยนำเงินไปชำระแก่โจทก์หลายครั้งและโจทก์ยอมรับชำระหนี้ดังกล่าว จนครบจำนวนเงินตามที่ลงในเช็คเท่านั้นโดยยังมิได้รับชำระดอกเบี้ยจากต้นเงินตามเช็คซึ่งจำเลยผู้ ผิดนัดต้องรับผิดชอบแก่โจทก์ด้วย (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 224) ดังนั้นจึงถือว่าหนี้ที่ จำเลยต้องรับผิดชอบแก่โจทก์ได้สิ้นผลผูกพันแล้วหรือไม่ เพราะในทางแพ่งจำเลยยังมีหนี้ที่เกิดจากการ

ที่จำเลยผิดนัดไม่ชำระเงินตามเช็คแก่โจทก์อยู่คือหนี้ดอกเบี้ยดังที่กล่าวแล้วนั้น ซึ่งโจทก์มีสิทธิเรียกร้องฟ้องบังคับได้ภายในอายุความปัญหานี้เป็นข้อน่าคิด สำหรับในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คอันเป็นบทบัญญัติพิเศษหรือเฉพาะเรื่องนี้ ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับก่อนนั้นเมื่อมีการชำระเงินตามจำนวนที่ปรากฏในเช็คแล้วเท่านั้น มิได้ชำระดอกเบี้ยอันเกิดจากการผิดนัด โดยชำระก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุด ศาลฎีกาวินิจฉัยตลอดมาว่าคดีเป็นอันเลิกกัน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 868/2534, 5865/2534, 494/2535) หรือแม้แต่การนำเงินตามเช็คมาวางศาล โดยผู้ทรงเช็คไม่ยอมรับเงินไม่ว่าเพราะเหตุใดก็ตาม ถือว่าหนี้ตามเช็คสิ้นผลผูกพัน (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6241/2538) เมื่อพิจารณาตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาและถ้อยคำตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คที่ว่าหนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นย่อมหมายถึงจำนวนเงินตามที่ปรากฏในเช็คที่ผู้ได้ออกเช็คชำระหนี้เท่านั้นหารวมถึงดอกเบี้ยที่เกิดจากหนี้เงินตามเช็คนั้นไม่และโดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเป็นความผิดอาญาจึงต้องตีความโดยเคร่งครัด (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2) แต่เคยมีคดีหนึ่งระหว่างจำเลยถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค จำเลยได้เงินตามเช็คพร้อมด้วยดอกเบี้ยไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่โจทก์ผู้เป็นเจ้าของหนี้โดยอ้างว่าโจทก์บอกปิดไม่ยอมรับชำระหนี้ โดยแถลงว่าสละสิทธิที่จะถอนเงินนั้น ดังนี้ ถือว่าคดีอาญาเป็นอันเลิกกัน (คำสั่งศาลฎีกาที่ 1933-1935/2535) ซึ่งคดีนี้จำเลยนำเงิน 2 จำนวนไปวางศาล คือ เงินตามเช็คพิพาทจำนวนหนึ่ง และดอกเบี้ยของเงินดังกล่าวจำนวนหนึ่ง เมื่อรวมกันแล้วย่อมเกินกว่าจำนวนเงินตามเช็คจำเลยคงคิดรวมถึงจำนวนดอกเบี้ยของต้นเงินตามเช็คระหว่างผิดนัดเข้าไปด้วย ซึ่งโจทก์มีสิทธิเรียกร้องในอัตราร้อยละ 7.5 นับแต่วันผิดนัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 ดังที่กล่าวมาแล้ว นับว่าเป็นประโยชน์แก่โจทก์ ซึ่งคงไม่ได้หมายความว่าคำว่าเงินตามเช็คที่จำเลยได้ออกเช็คตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค มาตรา 7 นั้นรวมถึงดอกเบี้ยด้วย ดังที่กล่าวมาแล้วแต่เป็นเรื่องที่จำเลยป้องกันไว้เพื่อมิให้มีปัญหาในการตีความว่าคำว่าหนี้ตามเช็คดังกล่าวนี้รวมถึงดอกเบี้ยของเงินตามเช็คนั้นด้วยหรือไม่ หรือมิฉะนั้นเป็นเรื่องที่จำเลยเห็นว่าตนเองมีหน้าที่ต้องชำระดอกเบี้ยด้วยจึงนำดอกเบี้ยของเงินตามเช็คมาชำระด้วยทางปฏิบัติควรเป็นเช่นนั้น น่าจะชอบด้วยเหตุผล ส่วนในแง่ของการตีความน่าจะเป็นการยุติกันแล้วว่าหนี้ที่ผู้กระทำความผิดได้ออกเช็คนั้น หมายถึงหนี้ตามจำนวนที่ลงในเช็คเท่านั้น และตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุนี้คงเป็นการยืนยันบรรทัดฐานตามคำพิพากษาศาลฎีกาก่อน ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยศาลฎีกาวินิจฉัยว่าภายหลังเมื่อจำเลยยื่นฎีกาแล้ว โจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คทั้ง 5 ฉบับจนครบถ้วนจำนวน 518,000 บาท ตามที่โจทก์ฟ้องมาแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นว่าหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินตามที่โจทก์ฟ้องมานั้นได้สิ้นผลผูกพันกันแล้วด้วยการชำระเงินครบถ้วนไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแม้โจทก์จะเรียกร้องเงินจำนวนอีก 100,000 บาท ภายหลังที่ยื่นคำฟ้องแล้วโดยจำเลยจะชดใช้ให้ก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็คตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คที่โจทก์ฟ้องมีผลผูกพันกันใหม่จึงถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) ปัญหาที่สงสัยกันมานานแล้วน่าจะได้ข้อยุติดังที่กล่าวมาแล้วและสำหรับคดีนี้ เงินจำนวนอีก 100,000 บาท ที่จำเลยตกลงจะจ่ายให้แก่

โจทก์ โจทก์ชอบที่จะไปดำเนินการเรียกร้องในทางแพ่งต่อไปได้ พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา
คำพิพากษา: โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้
เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 ศาลชั้นต้นได้สำนวนฟ้องแล้ว เห็นว่า
คดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 รวม 5 กระทั่งลงโทษ
จำคุกกระหังละ 6 เดือน เรียงกระหังลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91 รวมจำคุก 2 ปี
6 เดือนจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิกษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำคุกกระหังละ 2 เดือน
รวมจำคุก 10 เดือน นอกจากนี้แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยฎีกาศาลฎีกา
วินิจฉัยว่า "คดีนี้ปรากฏว่าจำเลยฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายโดยยื่นฎีกาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2537
หลังจากนั้นโจทก์ได้รับเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คหลายครั้งจนกระทั่งในวันที่ 18 สิงหาคม
2538 โจทก์แถลงรับในรายงานกระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยได้ชำระเงินแก่โจทก์รวม
จำนวน 518,000 บาท ครบถ้วนตามจำนวนเงินในเช็คจริง แต่จำเลยสัญญาว่าจะชำระเงินให้แก่
โจทก์อีก 100,000 บาท โจทก์ยังติดใจเรียกร้องในส่วนนี้อีกหากจำเลยชำระเงินจำนวน 100,000
บาท ดังกล่าวแล้ว โจทก์จะขอถอนฟ้องไป ส่วนจำเลยแถลงรับว่าได้สัญญาจะชำระเงินแก่โจทก์อีก
จำนวน 100,000 บาท จริง โดยจะชำระให้ภายในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 ครั้นในวันที่ 5 ตุลาคม 2538
จำเลยแถลงในรายงานกระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยไม่มีเงินมาชำระแก่โจทก์อีก
จำนวน 100,000 บาท ส่วนโจทก์แถลงว่าเมื่อจำเลยไม่ยอมชำระเงินอีก 100,000 บาทโจทก์ก็ไม่
ยอมถอนฟ้อง ขอให้ดำเนินคดีต่อไป เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้
เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 บัญญัติว่า "ถ้า ฯลฯ หนี้ที่ผู้กระทำผิดตามมาตรา 4 ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงิน
นั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา" เมื่อต่อมาภายหลังที่จำเลยยื่นฎีกาแล้วโจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อ
ชำระหนี้ตามเช็คทั้งห้าฉบับจนครบถ้วนจำนวน 518,000 บาท ตามที่โจทก์ฟ้องมาแล้วยอม
แสดงให้เห็นว่าหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินตามที่โจทก์ฟ้องมานั้นได้สิ้นผลผูกพันกันแล้วด้วย
การชำระเงินครบถ้วนไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แม้โจทก์จะเรียกร้องเงินจำนวนอีก
100,000 บาท ภายหลังที่ยื่นคำฟ้องแล้ว โดยจำเลยจะชดใช้เงินก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็ค
ตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คที่โจทก์ฟ้องมีผลผูกพันกันใหม่จึงถือว่าคดีเลิกกันตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ดังกล่าว สิทธินาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไป
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) แม้ปัญหาข้อนี้จำเลยมิได้ยกขึ้นอ้างใน
ฎีกาแต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลย่อมยกขึ้นอ้างได้ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225"พิพากษากลับ ให้ยก ฟ้อง ดู
ฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5978/2539นางสาว รัชณี
จันทร์ประสิทธิ์โจทก์นาง อุดมลักษณ์ เลิศวิริยะปิติจำเลย ป.วิ.อ. ม. 39, ม. 195 พ.ร.บ.ว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497 ม. 7เมื่อโจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตาม
เช็คจนครบถ้วนตามที่ฟ้องมาแล้วดังนั้นหนี้ที่จำเลยออกเช็คจึงสิ้นผลผูกพันแม้โจทก์จะเรียกร้องเงิน
อีกส่วนหนึ่งต่างหากจากเงินตามเช็คอีกภายหลังที่ยื่นคำฟ้องแล้วโดยจำเลยจะชดใช้ให้ก็เป็นเงิน
คนละจำนวนกับเช็คตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คมีผลผูกพันกันใหม่ต้องถือว่าคดีเลิกกัน
สิทธิ นาคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาล

ยอมยกขึ้นอ้างได้เอง โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ศาลชั้นต้นได้ส่วนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้องจำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 รวม 5 กระทั่งลงโทษจำคุกกระหนละ 6 เดือน เรียงกระหนลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 รวมจำคุก 2 ปี 6 เดือน จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำคุกกระหนละ 2 เดือน รวมจำคุก 10 เดือน นอกจากนี้ที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยฎีกาศาลฎีกา วินิจฉัยว่า "คดีนี้ปรากฏว่าจำเลยฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายโดยยื่นฎีกาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2537 หลังจากนั้นโจทก์ได้รับเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คหลายครั้งจนกระทั่งในวันที่ 18 สิงหาคม 2538 โจทก์แถลงรับในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยได้ชำระเงินแก่โจทก์รวมจำนวน 518,000 บาท ครบถ้วนตามจำนวนเงินในเช็คจริง แต่จำเลยสัญญาว่าจะชำระเงินให้แก่โจทก์อีก 100,000 บาท โจทก์ยังติดใจเรียกร้องในส่วนนี้อีกหากจำเลยชำระเงินจำนวน 100,000 บาท ดังกล่าวแล้ว โจทก์จะขอถอนฟ้องไป ส่วนจำเลยแถลงรับว่าได้สัญญาจะชำระเงินแก่โจทก์อีกจำนวน 100,000 บาท จริง โดยจะชำระให้ภายในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 ครั้นในวันที่ 5 ตุลาคม 2538 จำเลยแถลงในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นว่าจำเลยไม่มีเงินมาชำระแก่โจทก์อีกจำนวน 100,000 บาท ส่วนโจทก์แถลงว่าเมื่อจำเลยไม่ยอมชำระเงินอีก 100,000 บาท โจทก์ก็ไม่ยอมถอนฟ้อง ขอให้ดำเนินคดีต่อไป เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 บัญญัติว่า "ถ้า ฯลฯ หนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 4 ได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินนั้นได้สิ้นผลผูกพันไปก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา" เมื่อต่อมาภายหลังที่จำเลยยื่นฎีกาแล้วโจทก์ได้รับชำระเงินจากจำเลยเพื่อชำระหนี้ตามเช็คทั้งห้าฉบับจนครบถ้วนจำนวน 518,000 บาท ตามที่โจทก์ฟ้องมาแล้วยอมแสดงให้เห็นว่าหนี้ที่จำเลยได้ออกเช็คเพื่อใช้เงินตามที่โจทก์ฟ้องมานั้นได้สิ้นผลผูกพันกันแล้วด้วยการชำระเงินครบถ้วนไปก่อนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แม้โจทก์จะเรียกร้องเงินจำนวนอีก 100,000 บาท ภายหลังที่ยื่นคำฟ้องแล้ว โดยจำเลยจะขอใช้เงินก็เป็นเงินคนละจำนวนกับเช็คตามที่โจทก์ฟ้องไม่ทำให้หนี้ตามเช็คที่โจทก์ฟ้องมีผลผูกพันกันใหม่จึงถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 ดังกล่าว สิทธินาคดีอาญาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) แม้ปัญหาคอนี้จำเลยมิได้ยกขึ้นอ้างในฎีกาแต่เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลยอมยกขึ้นอ้างได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225"พิพากษากลับ ให้ยก ฟ้อง

องค์คณะ

อำนวย สุขพรหม · ปรีชา นาคพันธุ์ · ระพีพร บรรจงศิลป์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5978/2539>